

Van onderwijs voor begaafden naar begaafd onderwijs.

© 2018 – Minka Dumont – www.begaafdonderwijs.nl

DISCLAIMER!

Begaafd Onderwijs is NIET:	Begaafd Onderwijs is WEL:
<ul style="list-style-type: none">• Een vervanging voor peergroeponderwijs zoals bijvoorbeeld plusklassen.• Een 'totaal-oplossing' voor begaafde leerlingen.	<ul style="list-style-type: none">• Een onderwijspraktijk die ook de begaafde leerlingen voorziet in hun intellectuele behoeften.

Flexibel groeperen en contact met ontwikkelingsgelijken faciliteren blijft essentieel om een evenwichtige ontwikkeling op cognitief, sociaal, emotioneel, fysiek en spiritueel gebied mogelijk te maken.

Essentiële vragen

Een essentiële vraag:

- Heeft geen pasklaar antwoord en is niet met een simpele zoekactie te beantwoorden.
- Stijgt boven een specifiek onderwerp uit.
- Roept vragen op, met die vragen kun je de richting bepalen en de essentiële vraag verbinden aan het te behandelen onderwerp.
 - Hydra-effect: beantwoord één vraag en twee andere dringen zich op.
- Is tijdloos. Is net zo relevant in Plato's tijd als nu.
- Vergt kritisch doordenken, hoe dieper je onderzoekt, hoe onzekerder het antwoord.
- Daagt uit tot betekenisvolle discussie, debat en kennisontwikkeling.
- Vergroot de betrokkenheid van de leerlingen door een persoonlijke connectie.

Vervolg voorbeeld

Construeren van een essentiële vraag:

Wat moet er aan een kikker veranderen wil het kunnen overleven in een woestijn?

⇒ Maak het niet-specifiek:

Wat moet er aan een kikker veranderen wil het altijd overleven?

Moet je veranderen om te overleven?

Is verandering nodig?

Welkom!

Doelstellingen.

- Aan het eind van de bijeenkomst...
 - Weet de deelnemer wat wordt verstaan onder 'begaafd onderwijs'.
 - Weet de deelnemer wat 'essentiële vragen' zijn.
 - Heeft de deelnemer kennis gemaakt met de vijf 'Expert-Cycli' – de zogenoemde 'Expertisers'.
 - Heeft de deelnemer concrete handvaten gekregen om met de 'Expertisers' aan de slag te gaan.

© 2018 – Minka Dumont – www.begaafdonderwijs.nl

Begaafd onderwijs

- Essentiële vragen en richtingsvragen.
- Persoonlijke betrokkenheid door context en relevantie.
- Gepersonaliseerd leren.
- Focus op vaardigheden binnen leerprocessen.
 - Vijf 'Expertisers'
- Leerdoelen en Criteria voor Succes.
- Feedback en Evaluatie:
 - formatief en mindful
 - voor, tijdens en na een taak.
 - door de leraar, leerling en medeleerlingen

© 2018 – Minka Dumont – www.begaafdonderwijs.nl

Voorbeeld

Lagere Orde Denk vragen Hogere Orde Denk vragen

Wanneer kwaken kikkers?

Hoe ademen kikkers? En kikkervisjes?

Wat eten kikkers?

Wat is koudbloedig?

Waar leven kikkers?

Welke relatie zie je tussen de lichaamsbouw van de kikker en zijn manier van voortbewegen?

Wat moet er aan een kikker veranderen wil het kunnen overleven in een woestijn?

De kikker is een beschermde diersoort. Welke gevolgen zal het uitsterven van alle kikkers op de aarde hebben? (Wat zou er op aarde veranderen?)

Ontwerp en beschrijf een kikkerparadijs, gebruik de achterkant van dit vel voor een tekening.

Het antwoord is kikkervisje; verzin tenminste 5 vragen bij dit antwoord.

© 2018 – Minka Dumont – www.begaafdonderwijs.nl

Vervolg voorbeeld

Welke relatie zie je tussen de lichaamsbouw van de kikker en zijn manier van voortbewegen?

⇒ Maak het niet-specifiek:

Welke relatie zie je tussen lichaamsbouw en voortbewegen?

Welke relaties zie je?

Hebben alle relaties een doel?

© 2018 – Minka Dumont – www.begaafdonderwijs.nl

Vervolg voorbeeld

De kikker is een beschermde diersoort. Welke gevolgen zal het uitsterven van alle kikkers op de aarde hebben? (Wat zou er op aarde veranderen?)

⇒ Maak het niet-specifiek:

Welke gevolgen heeft het uitsterven van een dier op de aarde?

Welke verbanden bestaan er tussen dieren en de wereld?

Welke verbanden bestaan er?

Staat alles met elkaar in verbinding?

© 2018 - Minke Dumont - www.begafdoonderwijs.nl

Richtingvragen

- Vragen die de discussie een bepaalde richting op sturen om de verbinding met het curriculum te maken.

Is verandering nodig?

- Op welke manier is er in het dierenrijk sprake van verandering? Wanneer is het noodzakelijk voor dieren om te veranderen?
- Wat is metamorfose? Welke dieren ondergaan een metamorfose?
- Waarom leven er sommige dieren eerst in het water en later op het land? Waartoe dient die verandering?
- Welke veranderingen ondergaat een kikker in zijn leven?
- Wat moet er aan een kikker veranderen wil het kunnen overleven in een woestijn?

© 2018 - Minke Dumont - www.begafdoonderwijs.nl

Persoonlijke betrokkenheid door context en relevantie.

- Emotionele betrokkenheid verbetert leren.

'Het is letterlijk, neurobiologisch onmogelijk, diep over iets na te denken waarmee je geen emotionele binding hebt'

Mary Helen Immordino-Yang

Boek: Emotions, learning, and the brain: Exploring the educational implications of affective neuroscience. (2015)

© 2018 - Minke Dumont - www.begafdoonderwijs.nl

Gepersonaliseerd leren.

- Gepersonaliseerd leren is niet hetzelfde als differentiatie. (Waarbij de door de leerkracht/lesmethode bepaalde taak naar vermogen wordt aangepast)
- Gepersonaliseerd leren is het proces waarin de leerling een eigen leerroute ontwerpt om een voor hem of haar betekenisvol en relevant leerdoel te bereiken.

© 2018 - Minke Dumont - www.begafdoonderwijs.nl

Vaardigheden ontwikkelen

Modellen en theorieën rondom 21ste eeuwse vaardigheden.

Het 'waarom' is voor de meerderheid duidelijk.

Het 'hoe' is vaak nog een struikelblok.

© 2018 - Minke Dumont - www.begafdoonderwijs.nl

Vijf Expertisers

- Een 'Expertiser' is een cyclus met doelen en vaardigheden binnen een vaardigheidsgebied.
- Je bereikt het 'expertniveau' binnen het vaardigheidsgebied, wanneer de opgenomen doelen en vaardigheden je zodanig eigen zijn, dat je het proces, de cyclus, als het ware van nature volgt.
- De Expertisers bieden de structuur waarbinnen de kinderen aan het werk gaan en maken ze tot 'experts' in:
 - het oplossen van problemen,
 - informatie opzoeken,
 - creatief denken,
 - samenwerken,
 - mediagebruik en
 - reflecteren

© 2018 - Minke Dumont - www.begafdoonderwijs.nl

1. De Oplossing Expertiser

De Oplossing Expertiser is een proces waarbij je creatieve denkstrategieën toepast om problemen op te lossen. Dit doe je door het probleem duidelijk te verwoorden, het ontwerpen en uitvoeren van een oplossing en het reflecteren op het proces en op de oplossing.

© 2018 - Minke Dumont - www.begafdoonderwijs.nl

2. De Informatie Expertiser

De Informatie Expertiser is een proces waarbij je leert hoe je automatisch en intuïtief informatie kan interpreteren. Hoe je de kern uit informatie kan halen. Hoe je informatie analyseert en op juistheid controleert zodat je de waarde en bedoeling ervan kan inschatten.

© 2018 - Minke Dumont - www.begafdoonderwijs.nl

3. De Creativiteit Expertiser

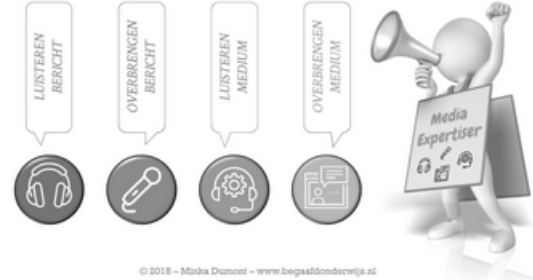
De Creativiteit Expertiser past creatieve denkstrategieën toe bij opdrachten en draagt creatief bij middels design, kunst en verhalen vertellen. Het gaat hier om het gebruik van innovatieve uitwerkingen van ideeën en producten middels stijl en vorm.

© 2018 - Minka Dumont - www.begastdonderwijs.nl

4. De Media Expertiser

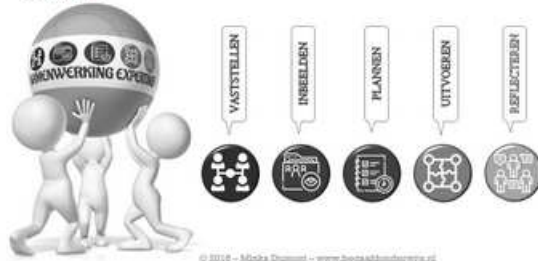
De Media Expertiser is een proces waarbij je leert hoe je bewust maar ook onbewust de berichten die via diverse media binnenkomen interpreteert en hoe je het meest optimaal communiceert middels verschillende multimedia formats.

© 2018 - Minka Dumont - www.begastdonderwijs.nl

5. De Samenwerking Expertiser

De Samenwerking Expertiser is een proces waarin de vaardigheden beschreven staan die je nodig hebt om effectief deel te kunnen nemen in een team. Met deze vaardigheden ben je in staat om binnen virtuele of 'face-to-face' teams samen te werken en te komen tot originele producten.

© 2018 - Minka Dumont - www.begastdonderwijs.nl

Leerdoelen en Criteria voor Succes.

- Wat is de intentie van de activiteit? Welke kerndoelen worden verwacht behaald te worden?
- Wanneer zijn de doelen bereikt? Aan welke eisen moet het eindresultaat voldoen?
 - Wat zijn de 'Criteria voor Succes'?

- Deel de leerdoelen met de leerlingen
- Zet de doelen zo op zodat ze voor iedere leerling gelden
- Groepeer leerdoelen en activiteiten
- Naast de leerdoelen leren de leerlingen ook andere zaken (positief of negatief); wees daar bewust van
- Eindig elke les met een verwijzing naar het leerdoel en help leerlingen in te zien hoeveel dichterbij het einddoel gekomen zijn.

© 2018 - Minka Dumont - www.begastdonderwijs.nl

Feedback en Evaluatie

Doel van feedback:

- Het verkleinen van het verschil tussen het huidige beheersingsniveau en het beoogde doel

Effectieve feedback beantwoordt 3 vragen:

- **Waar ga ik naartoe? (Feed-up)**
Proces niveau:
 Welke strategieën zijn nodig voor de taak?
- **Waar ben ik nu? (Feed-back)**
Taak niveau:
 Hoe goed is de taak begrepen?
- **Wat is de volgende stap? (Feed-forward)**
Zelfregulatie:
 Wat is de noodzakelijke kennis om te weten wat je doet? Wat is nodig om vooruitgang te boeken?

© 2018 - Minka Dumont - www.begastdonderwijs.nl

Mindful Assessment

Summatief

- Gebeurt na het leren
- Om het leren te bewijzen
- Is een meting
- Gaat over (prestaties van) de leerling
- Focus op het resultaat

Formatief

- Gebeurt tijdens het leren
- Om het leren te verbeteren
- Promoot groei
- Gebeurt samen met de leerling
- Focus op het proces

© 2018 - Minka Dumont - www.begastdonderwijs.nl

Feedback en Evaluatie (formatief)

- **Tijd** – Leerlingen kunnen niet leren, aanpassen en doorontwikkelen wanneer ze de feedback aan het eind van de opdracht krijgen.
- **Passend en reflectief** – De feedback moet passen bij de mogelijkheden en leeftijd van de leerlingen. Leerlingen verschillen in niveau en mate van volwassenheid, waardoor feedback dus een persoonlijk proces is, gebaseerd op individuele capaciteiten.
- **Eerlijk en ondersteunend** – De feedback dient ter aansporing om door te zetten en moet helpen het gewenste doel te bereiken.
- **Focus op leren en doelen** – De focus van de feedback ligt op wat de doelen zijn en wat er geleerd moet worden om die doelen te bereiken.
- **Aanpassing** – De feedback stelt in staat tot het direct aan de slag gaan met de verkregen feedback.

© 2018 - Minka Dumont - www.begastdonderwijs.nl

Nu we het er over hebben...

INSPIREREND	UITDAGEND	INTERESSANT	RELEVANT
WEL OKÉ	INHOUD REEDS BEKEND BIJ MIJ	TOP! MAAR MOEILJK HAALBAAR	IK WIL AAN DE SLAG - MAAR HOE?
ONHAALBAAR	ONNODIG	VER GEZOCHT	OVERDREVEN
...